

VACO

**Veilig en gezond aan
de slag in de banden-
en wielenbranche**

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Werk zo veilig mogelijk	6
Hoofdstuk 2 Banden op- en bijpompen	10
Hoofdstuk 3 Lichamelijke belasting	14
Hoofdstuk 4 Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM's)	17
Hoofdstuk 5 Schadelijk geluid	22
Hoofdstuk 6 Machineveiligheid Rijden met de heftruck	24 26
Hoofdstuk 7 Elektrische en hybride voertuigen	27
Hoofdstuk 8 Gevaarlijke stoffen Dieselmotoremissie (DME)	31 35
Hoofdstuk 9 Werkdruk/werkbeleving	37

Deze brochure is voor iedereen die werkt in de banden- en wielenbranche. Een branche met uiteenlopende beroepen en werkzaamheden.

Waarom is veilig en gezond werken belangrijk?

Elke dag kan een ongeluk gebeuren. De kans is klein maar de gevolgen kunnen groot zijn. Een (dodelijk) ongeval wil niemand meemaken. Minder ernstig lijken rugpijn of schadelijk geluid, maar chronische rugklachten of doofheid belemmeren je voor de rest van je leven. Daarom vinden sociale partners (werkgeversorganisatie VACO en werknemersorganisaties CNV, FNV Metaal en De Unie) het belangrijk dat je weet hoe je veilig en gezond kan werken.

Eén ding is zeker: je moet je werk altijd veilig kunnen doen. Daarom lees je in deze brochure over de meeste en grootste arborisico's. Hoe je deze beperkt én wat je als werkgever of medewerker moet doen om veilig te werken. Zo bescherm je niet alleen jezelf, maar ook je collega's klanten en bezoekers. Waar mogelijk verwijzen wij je naar meer gedetailleerde informatie.

Wat kun je zelf doen aan onveilige situaties?

Je kunt zelf werken aan veiligheid door gevaren op het werk te melden, ook als het ongelukjes zijn met alleen materiële

schade. Door onderzoek naar de oorzaak van het ongeval kunnen maatregelen worden genomen om herhaling te voorkomen. Zo vergroten we samen de veiligheid op de werkvloer.

En wanneer je vindt dat de veiligheid op je werkplek in sommige gevallen beter kan, bespreek dit dan met je leidinggevende of de preventiemedewerker. Veilig en gezond werken is een verantwoordelijkheid van iedereen.

Eigen regels gaan voor

In deze brochure is beschreven hoe je in de banden- en wielenbranche veilig en gezond kan werken. Dit zijn de minimale eisen om veilig te werken. In jouw bedrijf gelden mogelijk extra eigen regels en voorschriften. Deze kunnen een klein beetje afwijken van de inhoud van deze brochure. Houd je dan aan de afspraken, instructies en regels binnen jouw bedrijf. Twijfel je ergens over? Ga dan in overleg met jouw leidinggevende of de preventiemedewerker.

Meer info?

Ga naar Mijnbandenbaan.nl

In deze brochure wordt geen speciale aandacht besteed aan het veilig werken langs de weg. Wil je hier meer informatie over? VACO heeft in samenwerking met BOVAG en Verkeerscentrum Nederland/Incident Management de Praktijkrichtlijn 'Eerste veiligheidsmaatregelen bij pechhulpverlening' samengesteld. Een exemplaar van deze brochure kan je gratis bij VACO aanvragen.

In deze brochure wordt niet specifiek ingegaan op wet- en regelgeving omtrent kinder- (t/m 15 jaar) en jeugdarbeid (16 en 17 jaar). Kinderen en jeugdigen hebben recht op langere rustperiodes. Jeugdigen mogen niet, of slechts alleen onder deskundig toezicht, met bepaalde gevaarlijke stoffen werken. Ook mogen zij niet werken op lawaaiige plekken. Het gemiddelde geluidsniveau mag niet hoger zijn dan 85 dB(A).

Meer weten? Neem dan contact op met VACO.

VACO

De site [Mijnbandenbaan.nl](https://mijnbandenbaan.nl) is een initiatief van CNV, FNV Metaal, De Unie en VACO en is speciaal bedoeld voor de medewerkers in de banden- en wielenbranche. Deze site geeft relevante informatie over o.a. cao, opleidingen, pensioen en veilig en gezond werken.

Veilig en gezond werken

1. Werk zo veilig mogelijk

Werk zo veilig mogelijk

Iedereen is het erover eens dat veiligheid voorop moet staan. Als medewerker wil je niet met een blessure thuis komen te zitten en als werkgever wil je voorkomen dat een medewerker uitvalt. Helaas kun je niet alle risico's uitsluiten, maar wel zo veel mogelijk beperken.

Ongelukken kunnen gebeuren als gevolg van:

- gebrek aan kennis en ervaring;
- een routine op basis van jarenlange ervaring waarbij de echte risico's niet meer gezien worden;
- het niet opvolgen van de regels of instructies;
- ongeschikt gereedschap gebruiken of gereedschap verkeerd gebruiken;
- 'even snel' de klus klaren zonder veilig te werken (snelheid en veiligheid gaan niet samen);
- een rommelige werkplek, denk aan struikelen over snoeren of perslucht-slangen, uitglijden over gemorste vloeistof et cetera.

Zorg daarom dat je altijd:

- over de juiste kennis beschikt;
- de instructies opvolgt;
- goedwerkend gereedschap gebruikt;
- bij elke klus de risico's van het werk beoordeelt;
- daarbij de nodige veiligheidsmaatregelen neemt;
- je hoofd bij het werk houdt;
- zorgvuldig met je spullen omgaat

en ze aan het eind van de dag opruimt. Je werkt nu eenmaal prettiger én veiliger in een schone en opgeruimde omgeving.

De werkgever zorgt voor:

- voldoende instructie, voorlichting en opleiding van medewerkers;
- goed werkend gereedschap;
- een schone, opgeruimde en veilige werkplek. Slechte verlichting, snoeren en perslucht-slangen over de vloer vormen een risico;
- voldoende aandacht voor veilig en gezond werken, o.a. via het reguliere werkoverleg.

Kijk ook eens op [Mijnbandenbaan.nl](https://mijnbandenbaan.nl). Hier vind je verschillende instructiefilmpjes, e-learning's, producten die veilig en gezond werken stimuleren en meer info. Veilig en gezond werken en vakmanschap kunnen niet zonder elkaar. Blijf hieraan werken.

Je werkt veilig of je werkt niet

Samenwerken

Werkgevers en medewerkers moeten met elkaar samenwerken op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn. Toch heeft iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid. In het algemeen geldt dat de werkgever ervoor moet zorgen dat de medewerker zijn werk zo goed en zo veilig mogelijk kan doen.

Werkgevers zijn dan ook verantwoordelijk voor:

- goed en veilig werkende machines & gereedschappen;
- de beschikbaarheid van (persoonlijke) beschermingsmiddelen (PBM's);
- voldoende scholing, voorlichting, begeleiding & toezicht;
- het registreren en melden van eventuele ongevallen.

Medewerkers zorgen ervoor dat zij:

- scholing en voorlichting volgen;
- instructies opvolgen;
- machines, gereedschappen en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) op de juiste manier gebruiken;
- gevaarlijke situaties aan hun leidinggevende en/of preventiemedewerker melden;
- de risico's beperken door in de werkplaats en het magazijn tijdens het werk geen sierraden, ringen en smartwatches te dragen. Bescherm lang haar voor rond-draaiende delen.

Preventie

Werkgevers en medewerkers zijn dus samen verantwoordelijk voor een veilige werksfeer en -omgeving. Maar, er zijn in een bedrijf meer medewerkers betrokken bij veilig en gezond werken. Denk daarbij aan de preventiemedewerker en de bedrijfshulpverlener. Dit kan ook één persoon met beide functies zijn.

Preventiemedewerker

De preventiemedewerker doet onderzoek naar de arborisico's, neemt maatregelen om deze te beperken en informeert en adviseert collega's en directie over veilig en gezond werken. Belangrijk: adviezen van de preventiemedewerker moeten altijd worden opgevolgd.

Veilig en gezond werken begint bij een goed opgeleide preventiemedewerker. Elk bedrijf met medewerkers is verplicht iemand in deze rol aan te wijzen.

In organisaties met maximaal 25 medewerkers mag de werkgever deze taak zelf vervullen.

Met de opleiding Preventiemedewerker Basis krijgt de preventiemedewerker de juiste kennis en praktische handvatten om deze belangrijke rol binnen het bedrijf goed en met vertrouwen te vervullen.

Meld het!

Zie jij een onveilige situatie of een (bijna-)ongeval? Meld dit dan bij je leidinggevende of de preventiemedewerker, zodat er actie genomen kan worden. Het is belangrijk om te praten over onveilige situaties; daar kan iedereen van leren.

Bedrijfshulpverlener (bhv-er)

De bedrijfshulpverlener zorgt bij een calamiteit voor opvang van collega's en bezoekers en verleent eerste hulp. Hij of zij:

- verleent eerste hulp bij onwelwordingen;
- behandelt kleine verwondingen – ernstige verwondingen worden in een ziekenhuis behandeld;
- bestrijdt een beginnende brand;
- evacueert medewerkers en bezoekers;
- alarmeert hulpdiensten.

Een werkgever moet zorgdragen voor de beschikbaarheid van voldoende opgeleide bhv-ers.

2. Banden op- en bijpompen

Banden op- en bijpompen

Het op- en bijpompen van banden vormt één van de grotere arborisico's in onze branche. Samengeperste lucht is immers een krachtig middel. Bij het oppompen van banden kan het gebeuren dat een band klappt. Bij personenauto's en lichte bedrijfswagens zijn de gevolgen van een klapband meestal goed te overzien. Echter hoe groter de band, hoe hoger de bandenspanning, des te groter het risico.

Maak gebruik van de e-learnings Monteren en oppompen via **Mijnbandenbaan.nl**. Je hebt de keuze uit:

- banden voor personenauto's en lichte bedrijfswagens
- banden voor zware bedrijfswagens
- landbouwbanden

Vakkennis en veilig en gezond werken gaan hand in hand. Maak kennis met de Praktijkrichtlijnen Monteren en oppompen via **Mijnbandenbaan.nl** (of bestel de papieren versie gratis bij VACO). Je hebt keuze uit:

- banden voor personenauto's en lichte bedrijfswagens
- banden voor zware bedrijfswagens
- landbouwbanden
- banden voor meerdelige klemfitting velgen (o.a. reachstackers en zware heftrucks)
- banden voor geboute splitwielen

Enkele vuistregels bij oppompen:

- 1 Gebruik een goed werkende pompnippel. Zet een handbediende pompklok nooit vast tijdens het oppompen. Handbediening is verplicht. Uitzondering vormt de automatische pompklok bij de bandenkooi en de kooiconstructie in een bandenmontagestraat.
- 2 Sta in de richting van het loopvlak, **nooit** naast de band (een band klappt bijna altijd vanuit de zijwand);
- 3 Pomp een band veilig op door:
 - bij banden voor personenauto's en lichte bedrijfswagens een minimale afstand van 1 meter vanaf het profiel aan te houden.
 - bij grotere banden (banden van zware bedrijfswagens, landbouw-, grondverzetbanden, industrie-luchtbanden e.d.), nadat de voorspanning is bereikt, altijd in de werkplaats in de bandenkooi op te pompen. Bij klanten en tijdens pechservice neem je bij deze grote banden een minimale afstand aan (gerekend vanaf het profiel van de band) van:
 - bij banden voor zware bedrijfswagens (truck en bus) en landbouwbanden minimaal 3 meter.
 - bij grondverzetbanden en banden voor meerdelige klemfitting velgen (o.a. reachstackerbanden en banden voor zware heftrucks) minimaal 6 meter.
- 4 Check altijd of er niemand in de buurt is wanneer je een grote band oppompt.

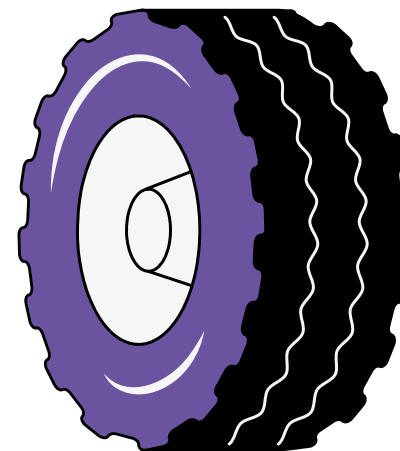
- 5 Stop het pompen direct als de band gaat kraken en alarmeer je collega's en eventuele omstanders.

Enkele vuistregels bij bijpompen:

- 1 Controleer een band voordat je gaat bijpompen op schade, slijtage, onderspanning.
- 2 Check met de klant of er in de afgelopen tijd **vaker** sprake was van onderspanning. Demonteer de band in dat geval.
- 3 Is de band leeg bereden? Overtuig je klant dat deze band niet meer ingezet kan worden en voer deze band af als schrot.
- 4 Bij banden die met onderspanning hebben gereden:
 - voor banden van personenauto's en lichte bedrijfswagens: pomp niet bij als je de indruk hebt dat de band lek is. Bijvoorbeeld als deze met een grote onderspanning heeft gereden.
 - grotere banden: pomp niet bij als de band een onderspanning heeft van meer dan 25%. Demonteer de band van het wiel en voer een grondige inspectie uit naar mogelijke schade aan de band (binnen- en buitenzijde), het wiel en – indien van toepassing – de binnenband.
- 5 Pomp geen band bij die (van het rijden) nog erg warm is.
- 6 Gebruik een goed werkende pompnippel. Zet een handbediende pompklok nooit vast tijdens het oppompen. Handbediening is verplicht.
- 7 Pomp een band niet bij als het ventiel is beschadigd. Demonteer de

band van het wiel en monteer een nieuw ventiel.

- 8 Zorg ervoor dat er geen collega's of klanten/derden in de nabijheid staan.
- 9 Ga tijdens het bijpompen van banden nooit naast de band maar in de richting van het loopvlak staan. Houd een minimale afstand aan (gerekend vanaf het profiel van de band) van:
 - minimaal 1 meter bij banden van personenauto's en lichte bedrijfswagens;
 - minimaal 3 meter bij banden voor zware bedrijfswagens (truck en bus) en landbouwbanden;
 - minimaal 6 meter bij grondverzetbanden en banden voor meerdelige klemfitting velgen (o.a. reachstackerbanden). Gebruik daarvoor een zelfklemmende pompnippel/pompstok.
- 10 Kijk en luister continu naar de band. Stop direct met pompen bij ongewoon gedrag van de band en alarmeer je collega's.

Scan de QR-code en maak de e-learning over veilig monteren en oppompen van banden voor personenauto's en lichte bedrijfswagens, banden voor zware bedrijfswagens of landbouwbanden.

Deze e-learnings worden aangeboden in de volgende talen: Nederlands - Duits - Engels - Spaans - Pools

3. Lichamelijke belasting

Lichamelijke belasting

Of je nu veel beweegt – tilt, draagt, duwt, trekt – of juist lang achter een beeldscherm zit: in beide gevallen kun je pijn of blessures krijgen. Voorkom dit door op de juiste manier te werken. Tips voor een correcte lichaamshouding voor de verschillende activiteiten vind je via de instructiefilmpjes op Mijnbandenbaan.nl

Tillen & dragen

Tillen en dragen is erg belastend voor het lichaam. Zeker als het om zware voorwerpen gaat en het vaak moet gebeuren.

- gebruik een hulpmiddel. Zoals een bandenkar, wiellift, wielrolley met ingebouwde lift, heftruck, materiaalwagen, steekkar, elektrische stapelaar of takel. Zorg ervoor dat je een materiaalwagen of steekkar altijd duwt en niet trekt.
- geen hulpmiddel?
 - Tot 23 kilo mag je een voorwerp alleen tillen of dragen, maar doe dit dan wel met twee handen en dicht bij het lichaam.
 - Weegt het tussen de 23 en 40 kilo? Vraag dan een collega om te helpen en zorg dat je allebei een gelijk deel tilt of draagt.
- ben je alleen en moet je iets tillen of dragen boven de 23 kilo? Gebruik dan altijd een hulpmiddel. Ook als je met een collega samen meer dan 40 kilo moet tillen of dragen.

Duwen & trekken

Te veel en te zwaar duwen en trekken is slecht voor je armen, rug en knieën. Voorkom dat je pijn krijgt: gebruik een karretje, 'hondje', heftruck of ander

hulpmiddel als het te zwaar is. Maak bij grote banden gebruik van het 'rollend vermogen' van deze banden. Weegt het boven de 40 kilo en kan het niet rollen? Dan moet je sowieso een hulpmiddel gebruiken. Voor je lichaam is duwen beter dan trekken.

Verkeerde houding

Monteurs werken vaak staand. En regelmatig ook in moeilijke houdingen. Voorkom dat je jezelf in allerlei bochten wringt. Tips: ga recht voor het product staan, gebruik waar mogelijk een hulpmiddel, vraag eventueel een collega het samen te doen én zorg dat je altijd op de goede werkhouding werkt.

Lang dezelfde beweging

Ook als je lang achter elkaar dezelfde beweging maakt, kun je last krijgen. Door lange tijd achter een beeldscherm te werken, kunnen klachten ontstaan aan nek, schouders, armen en handen. Houd daarom elke twee uur een korte pauze of wissel activiteiten af (bijvoorbeeld iets te drinken halen, een telefoontje plegen, overleg met collega's e.d.).

De werkgever zorgt voor:

- onderzoek naar vermindering van de lichamelijke belasting;
 - beschikbaarheid van voldoende en geschikte hulpmiddelen;
 - advies over de juiste werkhouding;
 - afwisseling van werkzaamheden.
- Te vaak, te lang hetzelfde werk doen is erg belastend. Daarnaast wordt niemand er blij van.

Wist je dat...

Spieren worden getraind door ze te gebruiken, dus ook als je werkt. Zo worden ze steeds sterker. Maar, je kunt ook te ver gaan en een blessure krijgen. Heb je eenmaal ergens pijn, dan kost het veel tijd en oefening om ervan af te komen. Voorkom daarom werk in de verkeerde lichaamshouding en te zwaar werk. Zijn er hulpmiddelen aanwezig? Gebruik ze dan, want daar zijn ze voor.

Scan de QR-code en bekijk instructiefilms over lichamelijke belasting.

Advies: na twee uur beeldscherm = afwisseling van activiteiten of korte pauze.

4. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

Om je werk goed en veilig te kunnen doen, heb je PBM's nodig. Van beschermende kleding tot veiligheidsbril en gehoorbescherming. Als medewerker heb je recht op goede beschermende middelen en heb je de plicht om deze bij bepaalde activiteiten te dragen. Wanneer heb je wat nodig? Hieronder volgt een overzicht.

Heb je geen PBM of is een beschermingsmiddel kapot? Vraag de preventiemedewerker of je leidinggevende dan om een nieuwe.

Gehoorscherming

Wanneer? In de werkplaats bij voorkeur altijd. Gebruik het in ieder geval altijd bij schadelijk geluid, bijvoorbeeld:

- bij het leeg laten lopen van banden;
- bij het zetten van banden voor personenauto's en lichte bedrijfs-wagens;
- bij het werken met lawaaiig gereedschap zoals een slagmoersleutel, frees of luchtbooster (bazooka);
- bij een roetmeting;
- bij het schoonspuiten van wielen met een hogedrukreiniger.

Oorkappen beschermen tegen schadelijk geluid. Maar, ze zijn groot en filteren al het geluid, waardoor je je collega's moeilijk kunt verstaan.

Otoplastieken – op maat gemaakte oordopjes – beschermen ook tegen schadelijk geluid, maar je kunt je collega's nog wel goed verstaan.

Wat zeg je?

Ben je met iemand in gesprek en moet je (veel) harder praten om elkaar te verstaan door geluiden om je heen? Dan is er sprake van 80 dB(A) decibel of meer en is het verstandig om je oren te beschermen. Bij een gemiddeld geluidsniveau van 85 dB(A) of meer ben je zelfs verplicht om gehoorbescherming te dragen omdat de kans op schade dan groot is.

Beschermende kleding

Beschermende kleding kan schade of letsel voorkomen. Deze kleding beschermt tegen verschillende risico's, zoals:

- gevaren bij het werken langs de weg;
- gegrepen worden door bewegende delen van machines (zorg daarom voor goed passende kleding en vermijd losse delen);
- gevaarlijke (agressieve) stoffen;
- vervuiling (reparatiemiddelen, reinigingsmiddelen, olie, smeermiddelen, bandenstof, et cetera);
- hete materialen (zoals een hete uitlaat of verhitte onderdelen).

Daarnaast biedt kleding bescherming tegen kou. Voor monteurs geldt dat een overall vooral in de winter de voorkeur heeft, omdat bij een overall de rug niet ontbloot raakt. Bij een broek met jasje kan dit wel gebeuren.

Let op!

Voorkom dat knopen of een rits een auto kunnen beschadigen

Handschoenen

Wanneer? Bij voorkeur altijd, gebruik ze altijd bij:

- het inspecteren van banden (denk aan staaldraad, een spijker, een schroef e.d.);
- het lassen of slijpen;
- het werken met perslucht;
- het werken met gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld koudemiddelen (airco), WD40, remmen- en velgenreiniger, accuzuur);
- het werken met gebruikte banden (straatvuil).

Goede veiligheids-schoenen

Wanneer? Altijd in magazijn en werkplaats. Kies voor veiligheidsschoenen met veiligheidsklasse 3. Deze beschikken over een antislipzool. Ook zijn veiligheidsschoenen bestand tegen oliën en chemicaliën en hebben ze een ingebouwde stalen neus.

Draag in magazijn en werkplaats altijd veiligheidsschoenen.

Veiligheidsbril

Gebruik een veiligheidsbril:

- bij het werken met een boor- of slijptol;
- als je werkt met een staalborstel (bijvoorbeeld bij het schoonmaken van een wiel of de naaf van een voertuig);
- als je werkt met gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld koudemiddelen (airco), WD40, remmen- en velgenreiniger, accuzuur);
- als losse delen kunnen wegspringen, bijvoorbeeld bij het ruwen van banden (reparatie en t.b.v. bandenvernieuwing).

Een veiligheidsbril is aanbevolen als je onder een voertuig werkt.

Kniebeschermer

Gebruik een kniebeschermer als je regelmatig met je knie op de grond steunt.

Lashelm

Kies bij voorkeur een lashelm die aansluit op de borst van je lichaam. Je gebruikt hem bij laswerkzaamheden.

De werkgever zorgt voor:

- de beschikbaarheid van de juiste PBM's. Alle PBM's zijn voorzien van een CE-markering.
- goede instructie over het correcte gebruik van PBM's.

Zorg voor een goed werkende oogdouche en/of oogspoelfles voor eerste hulp!

5. Schadelijk geluid

Schadelijk geluid

Op de werkplek komen harde geluiden voor: het zetten van een personenautoband op een wiel of het leeg laten lopen van een band, het gebruik van slagmoersleutels, vallend gereedschap, of een radio die hard aanstaat...

Een radio kun je natuurlijk zachter zetten, collega's kun je vragen minder lawaai te maken. Maar aan bepaald lawaai op de werkvloer kun je helaas niet ontkomen. Dan moet je je oren beschermen.

WAT?	HOE HARD? IN DB(A)
------	-----------------------

Aangedreven handgereedschap	85-95
Slagmoersleutel	90-100
Slijpmachines	95-100
Roetmeting	85-90
Leeglopen truckband	90-100

Draag daarom bij bovenstaande werkzaamheden altijd gehoorbescherming.

Stop die herrie!

Schadelijk geluid is een sluipend gevaar. Vaak merk je pas na jaren dat je langzaam minder gaat horen. Een keertje te veel herrie is geen probleem, je oren kunnen dat weer herstellen. Wie echter jarenlang te veel lawaai om zich heen heeft, beschadigt zijn gehoor definitief. Neem op tijd maatregelen. Bespreek met je werkgever hoe schadelijk geluid in de werkplaats verminderd kan worden, draag goede gehoorbescherming en waarschuw je collega's als je herrie gaat maken.

De werkgever zorgt voor:

- het beperken van de geluidsbelasting voor de medewerkers door bijvoorbeeld geluidsarme apparatuur en geluiddempers voor het leeg laten lopen van grote banden beschikbaar te stellen;
- het beschikbaar stellen van PBM's.

Als je het geluid kan beperken, doe het dan!

6. Machine- veiligheid

Machineveiligheid

Werk je met machines, apparaten en gereedschappen? Zorg dan dat je precies weet hoe ze werken. Raadpleeg eventueel de gebruiksaanwijzing. Vraag bij twijfel instructie aan je leidinggevende of werkgever. Informeer hem/haar direct als machines, apparaten of gereedschappen een mankement vertonen.

De werkgever zorgt voor:

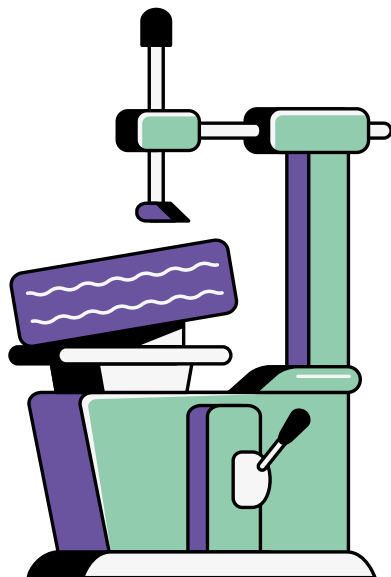
- goede voorlichting en instructie over het gebruik. Dit geldt ook als er een nieuwe machine of apparaat geïnstalleerd wordt;
- beschikbaarheid van gebruiksaanwijzing (een digitale of papieren versie);
- jaarlijks onderhoud van de machines en apparaten (hefbrug door een extern deskundige);
- dat beveiligingen van machines en apparaten niet worden omzeild.

Rijden met de heftruck

Bestuurders van heftrucks moeten tenminste zestien jaar oud zijn en vertrouwd met de bedieningsvoorschriften van het voertuig. Alleen personen met een heftruckcertificaat mogen een heftruck besturen.

Een heftruck mag niet gebruikt worden voor het vervoeren of opheffen van personen.

Heftrucks op diesel zijn in magazijn en werkplaats verboden. Heftrucks op benzine stoten uitlaatgassen uit. Deze zijn met name schadelijk bij gebruik in magazijn en werkplaats. Gebruik in plaats daarvan heftrucks op elektriciteit, aardgas, waterstof of LPG. Heftrucks die door LPG worden aangedreven, moeten een katalysator hebben.

De werkgever zorgt voor:

- continu deskundig toezicht op 16- en 17-jarigen die nog in hun opleidingsfase bij het gebruik van een heftruck zitten;
- adequaat deskundig toezicht op 16- en 17-jarigen die volledig getraind zijn met het gebruik van een specifieke heftruck;
- jaarlijks onderhoud van de heftruck;
- aanrijdbeveiligingen in het magazijn en de werkplaats waar heftrucks rijden.

Wist je dat...

Je ten minste 16 jaar oud moet zijn om een heftruck onder toezicht te mogen besturen? Ook moet je in bezit zijn van een heftruckcertificaat.

7. Elektrische en hybride voertuigen

Elektrische en hybride voertuigen (e-voertuigen) brengen andere risico's met zich mee dan voertuigen die op benzine of diesel rijden. Het NEN Stappenplan 'Veilig werken aan E-voertuigen' (NEN 9140:2024) vormt de basis voor het veilig werken aan e-voertuigen. Deze norm maakt onderscheid tussen medewerkers die aan onderdelen van het HV (High Voltage)-systeem werken en medewerkers die niet aan het HV-systeem werken (leken).

Medewerkers die aan het HV-systeem van e-voertuigen werken, moeten hiervoor speciaal opgeleid zijn. Er zijn daarbij twee verschillende opleidingsniveaus:

- EV-VOP (Voldoende onderricht persoon);
- EV-VP (Vakbekwaam persoon).

Het NEN Stappenplan 'Veilig werken aan E-voertuigen' beschrijft welke activiteiten een EV-VOP en een EV-VP

gecertificeerde medewerker mag uitvoeren aan e-voertuigen. Uitsluitend gecertificeerde medewerkers mogen aan het HV-systeem van e-voertuigen werken. Als je 16 of 17 jaar bent en EV-gecertificeerd, mag je alleen werken onder deskundig toezicht.

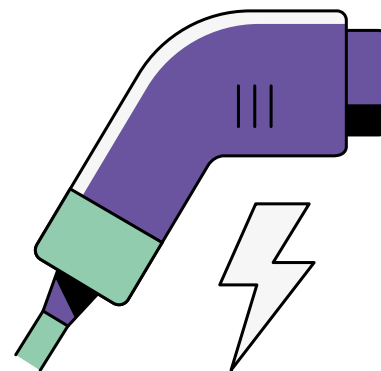
Een niet speciaal opgeleid persoon (een leek) mag niet aan het HV-systeem van e-voertuigen werken. Hij/zij mag bijvoorbeeld wel ruitensproeiervloeistof

vullen, band-wielcombinaties wisselen, remonderdelen vervangen en olie verversen. Leken mogen ook werken aan 12/24V elektrische systemen (bijvoorbeeld verlichting, audio, ruitensproeiers), en algemene werkzaamheden uitvoeren die niet verbonden zijn aan de oranje kabels van het HV systeem.

Een leek moet daarbij onderstaande voorschriften in acht nemen:

1 Maak een risico-analyse (via visuele inspectie):

- zijn er deuken in de bodemplaat op de positie van het batterijpakket (scheuren of vervormingen)?
- zijn er beschadigingen aan de dorpels (doorgeroest of losgeraakt)?
- zijn er beschadigingen aan kabels e.d. (zichtbare beschadigingen, losse verbindingen of gesmolten isolatie)? Elektrische bedrading waarop een hoge wissel- of gelijkspanning kan staan is herkenbaar aan een oranje kleur.

E-voertuigen vragen speciale aandacht!

Let goed op dat deze bedrading onbeschadigd is. Je kunt onder stroom komen te staan als de draad beschadigd is.

Beschouw het voertuig bij de geringste twijfel als onveilig! Vraag jouw leidinggevende/EV-werkverantwoordelijke om advies.

2 Algemene veiligheidsvoorschriften

- voer uitsluitend je eigen taak uit;
- wees alert op beschadigingen aan het HV-systeem (oranje) kabels (bijvoorbeeld scheuren, doorslijten of gesmolten isolatie) en meld deze aan jouw leidinggevende/ EV-werkverantwoordelijke;
- stop je werkzaamheden direct als er sprake is van kortsluiting, de geur van rotte eieren of als je overmatige hitte waarneemt. Waarschuw dan direct je leidinggevende/ EV-werkverantwoordelijke.

3 Ongewenst in beweging komen

Voorkom het risico dat een e-voertuig ongewenst in beweging kan komen omdat het nog in de rijstand/ bedrijfsstand staat:

- zet het voertuig in de parkeerstand en maak gebruik van de mechanische/ elektrische parkeerrem;

8. Gevaarlijke stoffen

- verzoek de klant geen handelingen met de app van het voertuig te verrichten.

4 Is het voertuig uitgeschakeld?

Controleer altijd of alle elektrische systemen volledig zijn uitgeschakeld, inclusief accessoires (radio, verlichting, infotainment). Als de dashboardverlichting nog aan staat:

- schakel het voertuig uit door de contactsleutel te verwijderen of;
- als het voertuig geen contactsleutel heeft maar uitgerust is met een 'keyless entry', druk dan op de start/stop-knop om het contact uit te schakelen. Doe de keycard in een metalen doos/kluis of houd een minimale afstand van het voertuig aan van 15 meter.

Aanvullende opmerkingen:

- verricht geen werkzaamheden aan een e-voertuig wanneer deze aan de laadpaal staat;
- kies bij vervanging van banden het juiste bandentype. Let op snelheidssymbool en belastingindex;
- houd de bandenspanning aan zoals voorgeschreven door de voertuigfabrikant.

De werkgever zorgt voor:

- opleiding van de medewerkers die aan het HV-systeem van e-voertuigen gaan werken;
- instructie en voorlichting voor de medewerkers die niet aan het HV-systeem van e-voertuigen mogen werken.

Denk aan je eigen veiligheid!

In vrijwel elk bedrijf wordt gebruik gemaakt van gevaarlijke stoffen, denk bijvoorbeeld aan:

- remmenreiniger;
- velgenreiniger;
- ruitensproeiervloeistof;
- koelvloeistof;
- kruipolie;
- bandenreparatiemiddel;
- innerliner sealer;
- koudemiddelen (airco).

Het woord zegt het al: gevaarlijke stoffen zijn gevaarlijk. Deze kunnen giftig, irriterend, brandgevaarlijk, kanker-verwekkend, of schadelijk voor de voortplanting zijn. Dit is afhankelijk van het type stof, de dosis en de omstandigheden. Het is dus belangrijk om blootstelling aan deze stoffen zoveel mogelijk te voorkomen. Als je daarmee werkt, moet je goed weten wat je doet.

Je herkent een gevaarlijke stof aan de gevaarsymbolen of pictogrammen op de verpakking.

GHS02 - Ontvlambaar

GHS03 - Brand bevorderend (oxiderend)

GHS05 - Corrosief (Bijtend)

GHS06 - Toxisch (Giftig)

GHS07 - Schadelijk

GHS08 - Schadelijk voor de gezondheid op lange termijn

GHS09 - Milieugevaarlijk

Werken met een gevaarlijke stof 7x check

- 1 Lees de verpakking goed. Raadpleeg eventueel het veiligheidsinformatieblad (VIB). Hierop staat de samenstelling van de stof en wat de risico's zijn. Ook is vermeld welke persoonlijke beschermingsmiddelen bij een bepaalde stof gebruikt moeten worden. Bewaar de stoffen daarom altijd in de originele verpakking.
- 2 Gebruik niet meer dan noodzakelijk.
- 3 Beperk de inademing van dampen zoveel mogelijk.
- 4 Sluit de verpakking na gebruik goed af.
- 5 Raak geen eten aan tijdens het gebruik en was je handen na gebruik.
- 6 Houd vuur ver weg van ontvlambare stoffen: ga dus niet roken, lassen, slijpen en doe geen ander werk dat vonken kan geven in de buurt van een brandgevaarlijke stof.
- 7 Tot slot: gebruik altijd de relevante persoonlijke beschermingsmiddelen (handschoenen, veiligheidsbril).

De werkgever zorgt voor:

- indien technisch mogelijk: vervanging van CMR-houdende gevaarlijke stoffen door niet-CMR-houdende gevaarlijke stoffen;
- instructie en voorlichting over het veilig werken met gevaarlijke stoffen:
 - relevante PBM's worden beschikbaar gesteld;
 - medewerkers die aan de airco werken beschikken over een STEK-certificaat.
- beschikbaarheid van de veiligheidsinformatiebladen van alle in gebruik zijnde gevaarlijke stoffen;
- veilige opslag;
- een register van gevaarlijke stoffen.

GHS04 Houder onder druk

Werken met gasflessen

6x check

- 1 Zorg dat er op de laskar tussen een acetyleenfles en zuurstoffles altijd een staalplaat zit.
- 2 Gasflessen moeten rechtop staan. Voorkom dat ze omvallen. Zet ze bijvoorbeeld met een ketting of klem vast aan de muur.
- 3 Even pauze? Sluit direct de afsluiter af, voorkom lekkage.
- 4 Check: zijn de slangen goed in orde? Zitten er geen scheurtjes in?
- 5 Bij het lassen is plaatselijke afzuiging verplicht.
- 6 Tot slot: gebruik relevante persoonlijke beschermingsmiddelen.

Accu's

Voorkom beschadiging van accu's. Accu's zijn er in verschillende soorten:

- gevuld met zwavelzuur;
- gevuld met gel;
- lithium/ion.

Werk je met accu's gevuld met zwavelzuur (bijvoorbeeld accu's van een heftruck)?

Zwavelzuur is een sterk bijtend zuur. Open je een accucel, dan kan dit zuur door het drukverschil gaan spetteren. Hetzelfde kan gebeuren bij het wegen (= meten van het zuurgehalte) en bijvullen. Draag daarom altijd zuurbestendige handschoenen, een schort en een zuurbril of gezichtsbescherming.

Veilig werken met accu's

2x check

- 1 Zorg bij het laden van accu's voor goede ventilatie. Dan kunnen gevaarlijke gassen, zoals waterstofgas, zich niet ophopen. Een klein vonkje kan al leiden tot een explosie.
- 2 Vonken zijn dus een grote trigger voor accu's om te exploderen. Gebruik daarom geen mobiele telefoon, zorg dat er niet wordt gelast in dezelfde ruimte waarin accu's aanwezig zijn en rook al helemaal geen sigaret in de buurt.

Klaar? Afvoeren maar!

Gevaarlijke afvalstoffen, zoals accu's, afgewerkte olie of remvloeistof, mogen niet in het milieu terecht komen. Alleen bedrijven die daar een vergunning voor hebben, mogen (gevaarlijk) afval afvoeren. Dit geldt óók voor batterijen, absorptiematerialen en gebruikte poetsdoeken.

Dieselmotoremissie (DME)

DME verminderen

5x doen

- 1 Rijd een dieselveertuig bij voorkeur met warme motor in de werkplaats (een koude motor geeft meer dieselmotoremissie). Minimaliseer de rijafstand naar de werkplek.
- 2 Gebruik bij voertuigen van Euro Klasse 4 en ouder altijd een opzetfilter bij het naar binnen- en buitenrijden bij meer dan een minimale afstand (8 meter).
- 3 Beperk starten en draaien van de motor. Gebruik een afzuigslang als je een dieselmotor in de werkplaats laat draaien en zorg dat deze goed past.
- 4 Houd de werkplaats schoon. Reinig de werkplaats met een stofzuiger of reinig nat. Met een bezem verspreid je stof en roetdeeltjes door de ruimte.
- 5 Draag zorg voor voldoende luchtverversing.

DieselMotorEmissie (DME of dieselrook) is een sluipend gevaar. De kleine roetdeeltjes zijn kankerverwekkend en je hebt niet meteen in de gaten dat ze zo schadelijk zijn. Daarom is het zo belangrijk dat je zo min mogelijk van deze dampen inademt. Hoe? Door DME bij de bron aan te pakken.

De werkgever zorgt voor:

- voorlichting en instructie aan de medewerkers om de dieselmotor-emissie in de werkplaats te beperken;
- de beschikbaarheid van opzetfilters;
- de beschikbaarheid van afzuigslangen;
- een opgeruimde en schone werkplaats.

Roken op de werkvloer

Roken is slecht voor je gezondheid. Rokers krijgen via de rook een hoeveelheid schadelijke stoffen binnen die veel hoger is dan waaraan iemand tijdens het werk mag worden blootgesteld. De rook is voor anderen ongezond en hinderlijk. Daarom heeft de overheid vastgesteld dat op de werkvloer in een bedrijf niet gerookt mag worden. Roken op de werkplek met goedkeuring van collega's mag dus ook niet.

9. Werkdruk/ werkbeleving

Een prettige werkomgeving is minstens zo belangrijk als een veilige omgeving. Een plek waar je met plezier naartoe gaat, waar iedereen op een respectvolle manier met elkaar omgaat en waar de werkdruk niet te hoog is. Maar soms laait de werkdruk opeens op, dan is er sprake van piekbelasting. Denk bijvoorbeeld aan de bandenwisselweken, een tijd waarin veel van de medewerkers wordt gevraagd. Dit kan allemaal voor veel stress zorgen en uiteindelijk leiden tot oververmoeidheid – of zelfs een burn-out.

Voorkom dat je te lang veel stress ervaart of overbelast wordt. Langdurige stress en overbelasting zijn schadelijk; trek daarom op tijd aan de bel. Stap naar je leidinggevende of de preventiemedewerker en zoek samen naar oplossingen.

Medewerkers worden soms geconfronteerd met ongewenst gedrag van klanten. Bijvoorbeeld als een klant niet tevreden is met de geleverde producten of dienstverlening of de hoogte van de rekening. Verwijs zo'n klant eventueel naar jouw leidinggevende of deel de klant mee dat jouw collega/leidinggevende spoedig met hem/haar contact zal opnemen. Daardoor kan de emotie wat afnemen en kan de klacht op een iets later tijdstip beter worden afgehandeld.

Indien je geconfronteerd wordt met ongewenst gedrag van een of meer collega's, en je komt er samen met jouw

collega's niet uit, overleg dan tijdig met de preventiemedewerker/directie. Als dat geen oplossing biedt, neem dan contact op met de vertrouwenspersoon van jouw bedrijf.

De werkgever zorgt voor:

- regelmatig werkoverleg met de medewerkers waarin werkdruk/werkbeleving wordt besproken;
- instructie aan de medewerkers hoe te handelen bij ongewenst gedrag van collega's en klanten;
- de beschikbaarheid van een vertrouwenspersoon indien sprake is van ongewenst gedrag (en zorgt dat de contactgegevens van deze vertrouwenspersoon bekend zijn bij de medewerkers zodat zij anoniem contact kunnen opnemen;
- laagdrempelig contact zodat medewerkers weten dat ze bij jou terecht kunnen.

Trek bij langdurige stress op tijd aan de bel

Deze brochure is samengesteld door Vereniging VACO in opdracht van FNV Metaal, CNV en De Unie en is mede mogelijk gemaakt door het Fonds Collectieve Belangen voor de Banden- en Wielenbranche. Hoewel aan de inhoud van deze uitgave uiterste zorg is besteed, kunnen genoemde organisaties en andere betrokkenen geen enkele aansprakelijkheid voor het gebruik, of handelen op basis hiervan aanvaarden.

Realisatie
Uitgever: VACO
Vormgeving: Vrh Content en Creatie
April 2026

VACO

Postbus 33, 2300 AA Leiden
Archimedesweg 31, 2333 CM Leiden
(071) 568 69 70
info@vaco.nl
vaco.nl / mijnbandenbaan.nl

CNV

Postbus 2525, 3500 GM Utrecht
Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht
(030) 751 15 70
info@cnv.nl
cnv.nl

FNV Metaal

Postbus 9208, 3506 GE Utrecht
Hertogswetering 159, 3543 AS Utrecht
(030) 273 82 22
info@fnv.nl
fnv.nl

De Unie

Postbus 400, 4100 AK Culemborg
Multatulilaan 12, 4103 NM Culemborg
(0345) 85 18 51
info@unie.nl
unie.nl

vaico